

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การประกอบกิจการควบคุมระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อในบริเวณ
ไหลทวีปภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

กรมธุรกิจพลังงานได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๔๐๕/๑๐๘๒๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ดังต่อไปนี้

(๑) ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามข้อ ๔๔ (๒๓) แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งหมายความว่าผู้ประกอบกิจการระบบขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก กรมธุรกิจพลังงานก่อน จึงจะดำเนินการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อได้

(๒) กรมธุรกิจพลังงานได้เริ่มดำเนินการกำกับดูแลระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติ ทางท่อตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ อันเป็นวันที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมัน เชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับ

(๓) ข้อ ๔๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ หมายถึง ระบบที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้าย ก๊าซธรรมชาติผ่านท่อขนส่งก๊าซธรรมชาติต้นทางไปยังปลายทาง ซึ่งประกอบด้วยท่อ อุปกรณ์ หรือ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการขนส่งก๊าซธรรมชาติดังกล่าว

(๔) ปัจจุบันท่อขนส่งก๊าซธรรมชาติมีทั้งวางอยู่บนบกและวางอยู่ในทะเล สำหรับ กรณีที่วางอยู่ในทะเลมีทั้งที่วางอยู่ในราชอาณาจักรไทย (อันหมายความว่าเพียงแค่ ๑๒ ไมล์ทะเลจาก เส้นฐาน) และที่วางเลยราชอาณาจักรไทยไปจนถึงไหลทวีปด้วย

(๕) ลักษณะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติในทะเลจะเริ่มตั้งแต่ บริเวณแหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติไปยังปลายทาง ณ สถานีควบคุมความดันก๊าซธรรมชาติสถานีแรก บนฝั่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ท่อก๊าซธรรมชาติบริเวณแท่นขุดเจาะ (Platform) ซึ่งเป็นท่อก๊าซธรรมชาติ ที่อยู่ใ้ในกระบวนการผลิต (Natural Gas Production) จนถึงจุดที่มีการซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ระหว่าง บริษัทที่ได้รับสัมปทานในการขุดเจาะกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยท่อก๊าซธรรมชาติในช่วง ดังกล่าวอยู่ในกิจการปิโตรเลียม ซึ่งมีการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔

๒) ท่อขนส่งก๊าซธรรมชาติจากจุดซื้อขายไปยังสถานีควบคุมความดันก๊าซสถานีแรกบนฝั่ง ซึ่งยังมีความไม่ชัดเจนในขอบเขตของการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่าครอบคลุมเพียงแค่นี้ในราชอาณาจักรไทย (อันหมายความว่า ๑๒ ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน) หรือสามารถกำกับดูแลได้ทั้งหมดจนถึงจุดซื้อขาย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณไหล่ทวีป และเป็นจุดที่สิ้นสุดการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔

(๖) โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้กำหนดขอบเขตการใช้อำนาจกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมว่าจะใช้บังคับเฉพาะแต่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ซึ่งกรมธุรกิจพลังงานเห็นว่า โดยทั่วไปการใช้บังคับกฎหมายต้องใช้บังคับกับการประกอบกิจการเฉพาะที่อยู่ในราชอาณาจักร แต่เมื่อพิจารณามาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์น้ำอย่างใด ๆ ในเขตเหล่านั้น” แสดงให้เห็นว่า การกำหนดแนวเขตระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ สามารถกำหนดมิใช่เฉพาะภายในราชอาณาจักรเท่านั้น แต่สามารถถูกกำหนดอยู่นอกราชอาณาจักรอันหมายถึงไหล่ทวีปได้ด้วย จึงได้มีข้อห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์น้ำอย่างใด ๆ ในเขตระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อนั้น ประกอบกับลักษณะของการประกอบกิจการระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อจะต้องเริ่มต้นบริเวณแหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติในทะเลไปยังปลายทาง สถานีควบคุมความดันก๊าซธรรมชาติสถานีแรกบนฝั่ง และเพื่อให้มีการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยของระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อทั้งระบบ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ จะให้อำนาจในการกำกับดูแลครอบคลุมทั้งในราชอาณาจักรและไหล่ทวีป เพราะการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยตามมาตรฐานความปลอดภัยที่กรมธุรกิจพลังงานกำหนดจะกำกับดูแลภายในบริเวณเขตระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ ซึ่งหากสามารถประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อโดยรวมถึงบริเวณที่อยู่นอกราชอาณาจักรด้วยแล้ว กรมธุรกิจพลังงานก็ควรที่จะมีอำนาจกำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการประกอบกิจการระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อได้ ตามเขตระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อที่ประกาศไว้ด้วยหรือไม่

(๗) กรมธุรกิจพลังงานจึงขอหารือเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า ขอบเขตในการกำกับดูแลระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ครอบคลุมถึงเพียงแค่นี้ในราชอาณาจักรไทย หรือครอบคลุมรวมไปถึงไหล่ทวีปด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมธุรกิจพลังงาน โดยมีผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ผู้แทนกระทรวงพลังงาน (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และกรมธุรกิจพลังงาน) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ในส่วนที่ต่อออกไปจากราชอาณาจักรไทยจนถึงแท่นขุดเจาะน้ำมันซึ่งตั้งอยู่ในไหล่ทวีป จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ เห็นควรพิจารณา

ประกอบกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันสารเพื่อเข้าเป็นภาคี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และเริ่มมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นต้นไป โดยรัฐชายฝั่งจะมีสิทธิเพียงใดในไหล่ทวีปนั้น ตามข้อ ๒^๖ กำหนดว่าอธิปไตย (sovereignty) ของรัฐชายฝั่งขยายเลยอาณาเขตทางบกและน่านน้ำภายในของตนไปจนถึงแนวทะเลที่ประชิดกัน ซึ่งเรียกว่า ทะเลอาณาเขต รวมถึงห้วงอากาศเหนือทะเลอาณาเขต และพื้นดินท้องทะเลกับดินใต้ผิวดินแห่งทะเลอาณาเขตด้วย ส่วนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งตามข้อ ๗๖^๖ ได้แก่ พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของบริเวณใต้ทะเล ซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตของรัฐตลอดส่วนต่อออกไปตามธรรมชาติของดินแดนทางบกของตนจนถึงริมนอกของขอบทวีป หรือจนถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน ซึ่งในเขตไหล่ทวีปนี้ ตามข้อ ๗๗^๗ และข้อ ๗๙^๘ กำหนดว่า รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตย (sovereign rights) เหนือไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจไหล่ทวีปและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป และรัฐทั้งปวงมีสิทธิวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีป

Article 2

Legal status of the territorial sea, of the air space over the territorial sea and of its bed and subsoil

1. The sovereignty of a coastal State extends, beyond its land territory and internal waters and, in the case of an archipelagic State, its archipelagic waters, to an adjacent belt of sea, described as the territorial sea.
2. This sovereignty extends to the air space over the territorial sea as well as to its bed and subsoil.
3. The sovereignty over the territorial sea is exercised subject to this Convention and to other rules of international law.

Article 76

Definition of the continental shelf

1. The continental shelf of a coastal State comprises the seabed and subsoil of the submarine areas that extend beyond its territorial sea throughout the natural prolongation of its land territory to the outer edge of the continental margin, or to a distance of 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured where the outer edge of the continental margin does not extend up to that distance.

Article 77

Rights of the coastal State over the continental shelf

1. The coastal State exercises over the continental shelf sovereign rights for the purpose of exploring it and exploiting its natural resources.

Article 79

Submarine cables and pipelines on the continental shelf

1. All States are entitled to lay submarine cables and pipelines on the continental shelf, in accordance with the provisions of this article.
2. Subject to its right to take reasonable measures for the exploration of the continental shelf, the exploitation of its natural resources and the prevention, reduction and control of pollution from pipelines, the coastal State may not impede the laying or maintenance of such cables or pipelines.

โดยรัฐชายฝั่งสามารถวางมาตรการอันสมเหตุผลสำหรับการสำรวจไหล่ทวีป การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป และการป้องกัน การบรรเทา และการควบคุมมลพิษจากท่อ

สำหรับระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อที่วางในราชอาณาจักรไทยต่อไปยังแท่นขุดเจาะน้ำมันซึ่งตั้งอยู่ในไหล่ทวีป อันเป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป ซึ่งเป็นสิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งที่จะดำเนินการได้ตามอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าวที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย โดยประเทศไทยในฐานะรัฐชายฝั่งย่อมสามารถวางมาตรการอันสมเหตุผลเพื่อการสำรวจไหล่ทวีป และการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีปได้ ซึ่งปัจจุบันระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่ออยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ (๑) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่ากิจการก๊าซธรรมชาติและกิจการระบบโครงข่ายพลังงานเป็นกิจการพลังงานที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน โดยพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับกับกิจการพลังงานทั่วราชอาณาจักรที่หมายความรวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยด้วย ทั้งนี้ตามมาตรา ๔^๕ มาตรา ๕^๖ และมาตรา ๔๗^๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ

๕ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการพลังงานทั่วราชอาณาจักร

๖ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“พลังงาน” หมายความว่า ไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

“กิจการพลังงาน” หมายความว่า กิจการไฟฟ้า กิจการก๊าซธรรมชาติ หรือกิจการระบบโครงข่ายพลังงาน

ฯลฯ

ฯลฯ

“กิจการก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า การขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อผ่านระบบส่งก๊าซธรรมชาติ การเก็บรักษาและแปรสภาพก๊าซธรรมชาติจากของเหลวเป็นก๊าซ การจัดหาและค้าส่งก๊าซธรรมชาติ หรือการค้าปลีกก๊าซธรรมชาติผ่านระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ แต่ไม่รวมถึงการประกอบกิจการก๊าซธรรมชาติในภาคขนส่ง

“ระบบโครงข่ายพลังงาน” หมายความว่า ระบบโครงข่ายไฟฟ้า หรือระบบโครงข่ายก๊าซธรรมชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

“ระบบโครงข่ายก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ระบบส่งก๊าซธรรมชาติหรือระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

“ระบบส่งก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ระบบท่อที่ใช้ในการรับก๊าซธรรมชาติจากจุดซื้อขายก๊าซธรรมชาติ และส่งถึงจุดจ่ายก๊าซธรรมชาติ หรือระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติหรือโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือโรงไฟฟ้าผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน รวมถึงอุปกรณ์หรือสิ่งอื่นอันเป็นสิ่งจำเป็นในการรับและส่งก๊าซธรรมชาติ

“ระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ระบบท่อที่ต่อจากระบบส่งก๊าซธรรมชาติ รวมถึงอุปกรณ์หรือสิ่งอื่นอันเป็นสิ่งจำเป็นในการจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

“ราชอาณาจักร” หมายความว่า รวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามความตกลงที่ได้ทำกับต่างประเทศด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

๗ มาตรา ๔๗ การประกอบกิจการพลังงานไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

(มีต่อหน้าถัดไป)

และ (๒) พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่าระบบการขนส่ง ก๊าซธรรมชาติทางท่อเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต โดยในการอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมดังกล่าว ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดเขตระบบ การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษาด้วย และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔^๙ โดยอนุโลม และให้นำ มาตรา ๓๗^๙ และมาตรา ๓๙^{๑๐} มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๗ (๓)^{๑๑}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๗)

ในการออกใบอนุญาต ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอายุใบอนุญาต ให้สอดคล้องกับขนาดและลักษณะของกิจการพลังงานประเภทต่าง ๆ โดยให้คำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และการลงทุน รวมถึงลักษณะการแข่งขันของกิจการแต่ละประเภท และอาจ กำหนดเงื่อนไขเป็นการเฉพาะรายตัวก็ได้

การกำหนดประเภท ขนาด และลักษณะของกิจการพลังงานที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับ ใบอนุญาตให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลสถิติ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้กิจการพลังงาน ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามวรรคสาม เป็นกิจการที่ต้องมาแจ้งต่อสำนักงานก็ได้

มาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดง เขตในราชกิจจานุเบกษา และปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่ระบบการ ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อนั้นตั้งอยู่ กับให้จัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง ทางท่อตามหลักเกณฑ์ที่กรมธุรกิจพลังงานกำหนด

มาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ และเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่ง ท้องที่ที่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อนั้นตั้งอยู่ กับให้จัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการ ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามหลักเกณฑ์ที่กรมธุรกิจพลังงานกำหนด

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอาจเป็นอันตรายต่อระบบการขนส่ง น้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ รวมทั้งอุปกรณ์ของระบบดังกล่าวนี้

มาตรา ๓๙ ในกรณีมีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์อย่างใด ๆ ในเขตเหล่านั้น

เมื่อเรือใดแล่นข้ามเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ถ้ามิได้ชักสมอขึ้น พ้นจากน้ำ จนแลเห็นได้ ให้ถือว่ากระทำการนั้นมิผลเป็นการเกาสมอแล้ว

มาตรา ๑๗ เพื่อให้การควบคุมการประกอบกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อ ปกป้องประชาชนให้มีความปลอดภัย ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทกิจการควบคุมของการมี น้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิง และการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือทุกชนิดรวมกัน ให้สอดคล้องกับระดับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น โดยแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทที่ ๑ ได้แก่กิจการที่สามารถประกอบการได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบ กิจการ

(๒) ประเภทที่ ๒ ได้แก่กิจการที่เมื่อจะประกอบการต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

(๓) ประเภทที่ ๓ ได้แก่กิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะประกอบการได้ การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางน้ำให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

และมาตรา ๒๒ วรรคสี่^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
 ข้อ ๔๔ (๒๓)^{๑๓} แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต
 และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖

แม้ว่าพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติ
 อย่างชัดเจนว่าการประกอบกิจการควบคุมมีผลใช้บังคับไปนอกราชอาณาจักรจนถึงไหล่ทวีปไว้ด้วยก็ตาม
 แต่ก็มีบทบัญญัติให้ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อไม่ว่าจะดำเนินการโดยผู้ประกอบกิจการ
 ควบคุมหรือหน่วยงานของรัฐจะต้องมีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ
 และเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมัน
 เชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ได้กำหนดรองรับถึงการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งที่อยู่นอก
 ราชอาณาจักรด้วย โดยห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์
 ใดๆ ในเขตประกาศดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องรับโทษอาญาตามมาตรา ๗๕^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติ
 ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นการกำหนดข้อห้ามการกระทำใด ๆ ที่จะก่ออันตรายแก่
 ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ทั้งที่อยู่ในราชอาณาจักรและที่วางออกไปนอกราชอาณาจักร
 จึงเป็นการให้ความคุ้มครองป้องกันอันตรายที่จะเกิดความเสียหายแก่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง
 ทางท่อที่อยู่นอกราชอาณาจักรด้วย ซึ่งเป็นสิทธิอธิปไตย (sovereign rights) ของรัฐชายฝั่งตาม
 ข้อ ๗๗ และสิทธิของรัฐตามข้อ ๗๙ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ ที่รับรอง
 ให้กระทำได้

^{๑๒}มาตรา ๒๒ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
 ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

ในการอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ผู้อนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ
 ตามควรแก่กรณีก็ได้ และจะกำหนดจำนวนปริมาณสูงสุดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้รับใบอนุญาตอาจมีไว้
 ในครอบครองด้วยก็ได้

ใบอนุญาตที่ออกไปแล้วนั้น ถ้าต่อมามีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย หรือกฎหมาย
 หรือพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

ถ้าเป็นการอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนด
 เขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และให้ผู้ได้รับใบอนุญาต
 ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ โดยอนุโลม และให้นำมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๑๓}ข้อ ๔๔ กิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๑๗ ได้แก่

๑. ๒. ๓.

๑. ๒. ๓.

(๒๓) ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ

๑. ๒. ๓.

๑. ๒. ๓.

^{๑๔}มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่ง
 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อหรืออุปกรณ์ของระบบ
 ดังกล่าวถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
 สี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในระหว่างการพิจารณาคดีการกระทำความผิดตามมาตรา ๗๕ นี้ ให้ศาลมีอำนาจกักเรือไว้ได้จนกว่า
 จะมีการชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เมื่อเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อสามารถประกาศไปนอกราชอาณาจักรจนถึงบริเวณไหล่ทวีปได้แล้ว กรมธุรกิจพลังงานย่อมมีอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ในการกำกับดูแลระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อตามเขตระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อที่ได้ประกาศไว้

(นายตีสทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๘